

L'an 2119 in terra rumauntscha

Eau cuor da piz a chantun in tuot la chesa Planta a Samedan per glivrer ils ultims preparativs per la festa da 200 da la Lia Rumantscha. Per cha tuot reuschescha, control eau tuot dobel e tripel cha nu capita aunch'üna vouta ün desaster scu tar la festa da 100 ans da la Lia Rumantscha, tal giubileum dal 2019 a Zuoz. La construcziun da la tenda d'eira nempe crudeda insembel ed il palintschieu da la tenda vaiva cedieu suot il pais da tuot ils giasts. Perque s'ho decis tar quist giubileum da fer la festa in üna sela d'ün chesamaint istoric d'ün center da cultura. La suprastanza s'ho decisa per la chesa Planta - il chesamaint culturel in terra putera. Ad ho müdo bger ils ultims ans, tuot es gnieu pü tecnic e pü modern. Üngün nu s'alorda pü als temps vegls, cur cha's vaiva auncha instrumaints da lain. Quels nun vegnan pü druvos. Uschè m'he eau decisa da fer accompagner musicalmaing la cerimonia dals 200 ans da la Lia cun ün clavazin a cua da lain, per s'alorder als temps da la fundaziun da la Lia Rumantscha.

Hoz al vessane da mner ... Ün furnitur dad ün'agentura da la Bassa ans fitta per l'occorrenza ün clavazin a cua chi nun es auncha eletric. Eau nu se auncha propi m'imaginer cu cha duos lavuraints vöglian purter ün tel guaffen tres ils corridors strets da la chesa, sainza cha'l clavazin a cua piglia dan düraunt il transport illa sela.

Ün dals duos furnituors m'ho già do charta e sagè al telefon ch'els nu varegian grandas difficulted da transporter quist monsteratsch illa sela sül prüm plaun.

A prevezzan cha'l camiun as dessa fermer uschè dacunter a la porta da l'entreda dal museum scu be pussibel. Zieva vain il clavazin a cua purto da duos lavuraints cun üna construcziun da suas sü i'l prüm plaun illa sela.

Cur cha'ls duos furnituors haun installo quista construcziun vi dal clavazin, ozan els il clavaziun chi ho ün pais tremend, per al pudair transputer our dal camiun i'l suler dal museum. Traunter il camiun e l'entreda da la chesa es üna granda sfessa, ed ils duos furnituors faun ün passun sur quella vi. Per furtüna es il clavazin zieva ün tempet aint il corridor ed auncha relativmaing inter.

Eau sun plain temma cha qualchosa capita cun purter il clavazin a cua sü da la s-chela, perche ch'eau tem cha'l clavazin rivaregia be cun qualche bögna sü da la s-chela stretta.

Ils duos furnituors prouvan da'm calmer e dian ch'els fatschan adüna darcho tels transports spinus e cha fin uossa nu saja mê capito qualchoasa pü agravant. Quists plets am quietan be poch ed uschè sun eau lo ed observ cun grand'attenziun mincha minim movimaint.

Dandettamaing staun ils duos furnituors salda tar la stüerta da la s-chela, causa cha nu rivan da passer tres la stüerta. Els schmachan e stumplan fin cha que do ün sfrach ed il clavazin crouda per terra e

sglischa giò da s-chela vers la paraid! Quist es precis que ch'èau d'he già tmieu da prüma davent, perche cha telas festas nu capitan pel solit mê sainza discapits.

Uossa m'he eau decisa da güder als duos furnituors cul transport da l'instrumaint intuorn la stüerta. Il duos homuns ozan per la seguonda vouta il clavaziun fin cuort aunz la stüerta e lo pusiziunains nus trais per terra ün cuschin e mettains sül cuschin il piz dal clavazin a cua. Nus unins nossas forzas e strains il clavazin plaunin plaunet vi vers la prosma s-chela e zieva portan ils duos furnituors il clavazin a cua fin tar la porta da colliaziun.

Zieva avair passo quella porta nu po capiter pü ünguotta. Ma cò laschan ils duos lavuraints baincumel cruder il clavazin sün üna pitschna s-cheletta. In quist mumaint nu riv eau pü da'm retgnair e cumainz a sbragir uschè dad ot cha s'oda mieu sbragizi tres tuot il chesamaint. Mieus impissamaints daun üna rudleda scu ün tornado, perche ch'èau nu poss crajer cha'l clavazin nu saja crudo per terra be üna vouta, na, l'es crudo perfin duos voutas per terra vi. E que sun duos voutas da memma. Per furtüna cha'ls duos furnituors paun finelmaing metter il clavazin a cua aint illa sela, uschè ch'èau poss controller scha que vess forza do dans da tuot quels sfrachs.

E baincumel - a sun aint trais bottatschas i'l lain nair, bottas cha's vezza sün üna distanza da duos kilometers. Ün dals duos homens am disch cha's possa pruver da piglier üna gialadina e cun ün pô squitsch trer fin cha la botta saja svanida.

Eau sun skeptica cha quista metoda funcziunaregia propi. Ma eau lasch pruver al furnitur que ch'el craja. Stutta scu'l giat da Flurin vezzi cha - las bottas vegnan adüna pü pitschnas! Eau nu vess mê cret cha que funcziuna propi. Uossa es il clavazin a cua finelmaing illa sela ed ils preparativs sun a fin. Uossa mauncha be auncha la festa da giubileum.

Eau sun fich schligerida ed uossa eir persvasa cha tuot funcziunaro e cha nu caiptaro pü üngüna disgrazcha düraunt la festa.

Luisa Bott, avrigl 2019